

רשות שוק ההון,
ביטוח וחיסכון

פרק 6 סוכנים ויועצים

6.1 מבוא

בפרק זה נסקרים פעילות התיווך בענפי הביטוח השונים, המגמות במספר בעלי הרישיונות הפעילים והיקף העמלות של סוכנים וסוכנויות הביטוח והייעוץ הפנסיוני בתאגידים הבנקאיים. כמו כן, מוצגים נתונים על בחינות הרישוי של סוכני הביטוח והיועצים הפנסיוניים, לרבות שיעורי ההצלחה בבחינות הנדרשות לקבלת רישיונות.

6.2 מספר בעלי הרישיונות בענפי הביטוח והפנסיה

6.2.1 יחידים

קיימים שלושה סוגי רישיונות ליחידים בענפי הביטוח והפנסיה

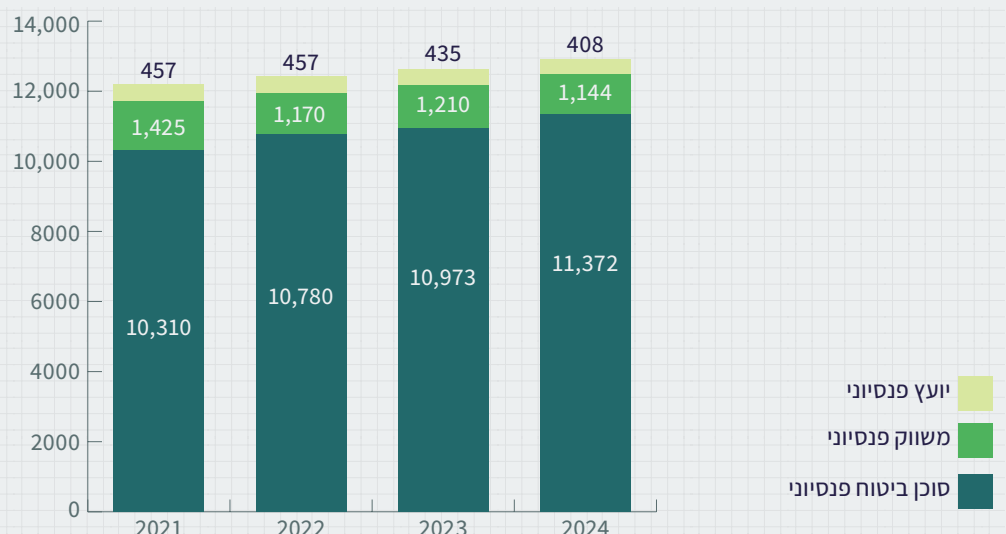
סוכן ביטוח בעל רישיון בענף אחד לפחות מבין ענפי ביטוח כללי, ימי או פנסיוני	סוכן שיווק פנסיוני (עובד גוף מוסדי)	יועץ פנסיוני
--	--	---------------------

בלוח ו-1 ובלוח ו-2 שלהלן מוצגים הנתונים של בעלי הרישיון, יחידים ותאגידים פעילים, לפי סוגי הרישיון.

לוח ו-1 מספר בעלי רישיון יחיד פעילים, 2021–2024

סוג הרישיון/שנה	2021	2022	2023	2024	שיעור השינוי 2022-2021	שיעור השינוי 2023-2022	שיעור השינוי 2024-2023
ביטוח פנסיוני	12,192	12,407	12,618	12,924	1.76% ↑	1.81% ↑	2.42% ↑
ביטוח כללי	6,501	6,540	6,503	6,474	0.60% ↑	-0.56% ↓	-0.44% ↓
ביטוח ימי	815	778	755	733	-4.54% ↓	-2.90% ↓	-2.91% ↓
סך הכול בעלי רישיון	13,684	13,986	14,177	14,471	2.21% ↑	1.46% ↑	2.07% ↑

בלוח ו-1 ניתן לראות מגמה קבועה ויציבה של גידול במספר בעלי הרישיון היחידים בענפי הביטוח הפנסיוני, לצד ירידה קלה במספר בעלי הרישיון היחידים בענפי הביטוח הכללי והימי.

תרשים ו-1 מספר בעלי רישיון² יחיד פעילים בענפי ביטוח פנסיוני, לפי סוג הרישיון, 2021–2024

- בעלי רישיון – בעלי רישיון משולם בתוקף. מספר כל בעלי הרישיון אינו שווה למספר בעלי הרישיון בכל ענף וענף, כיוון שיש בעלי רישיון המורשים לעסוק ביותר מענף אחד.
- בעלי רישיון – בעלי רישיון משולם בתוקף.

מתרשים ו-1 עולה כי בשנת 2024 נמשכת ואף מתחזקת מגמת העלייה במספרם של סוכני הביטוח הפנסיוני, ואילו מספרם של המשווקים הפנסיונים והיועצים הפנסיונים ירד.

6.2.2 תאגידים

לוח ו-2 מספר סוכני תאגיד³ (סוכנויות ביטוח) פעילים, 2021–2024

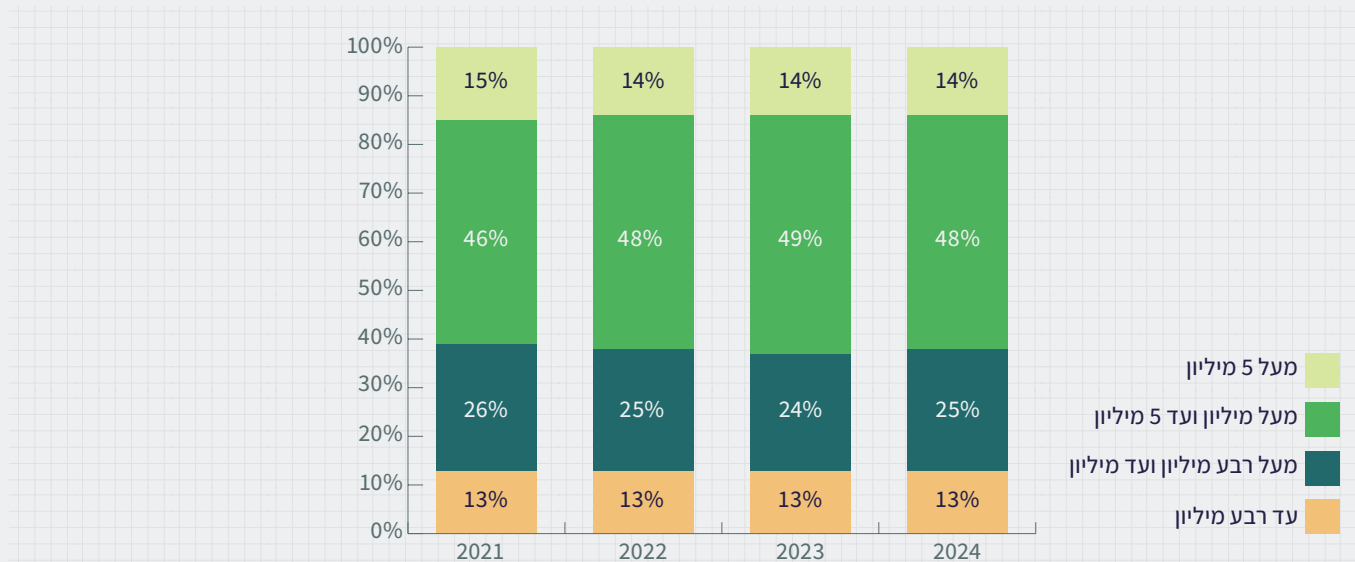
סוג הרישיון/שנה	2021	2022	2023	2024	שיעור השינוי 2022-2021	שיעור השינוי 2023-2022	שיעור השינוי 2024-2023
ביטוח פנסיוני	1,672	1,814	1,884	1,982	8.49% ↑	3.85% ↑	5.20% ↑
ביטוח כללי	1,287	1,328	1,371	1,397	3.18% ↑	3.23% ↑	1.89% ↑
ביטוח פנסיוני וכללי	1,182	1,233	1,268	1,291	4.31% ↑	2.83% ↑	1.81% ↑
ביטוח ימי	260	244	253	243	-6.16% ↓	3.68% ↑	-3.95% ↓
סך הכול בעלי רישיון	1,789	1,925	2,019	2,121	7.60% ↑	4.88% ↑	5.05% ↑

בלוח ו-2 ניתן לראות שמגמת העלייה במספר סוכנויות התאגיד ממשיכה. העלייה מתבטאת בכלל ענפי הרישיון, אך בעיקר בענף הפנסיוני. העלייה במספר סוכנויות התאגיד נובעת ככל הנראה בעיקר משיעורי הרווחיות הגבוהים שמציגות סוכנויות ביטוח בכלל וסוכנויות ביטוח בענף הפנסיוני בפרט.

6.3 עמלות סוכנים וסוכנויות ביטוח

6.3.1 היקף העמלות של סוכני הביטוח – יחידים ותאגידים

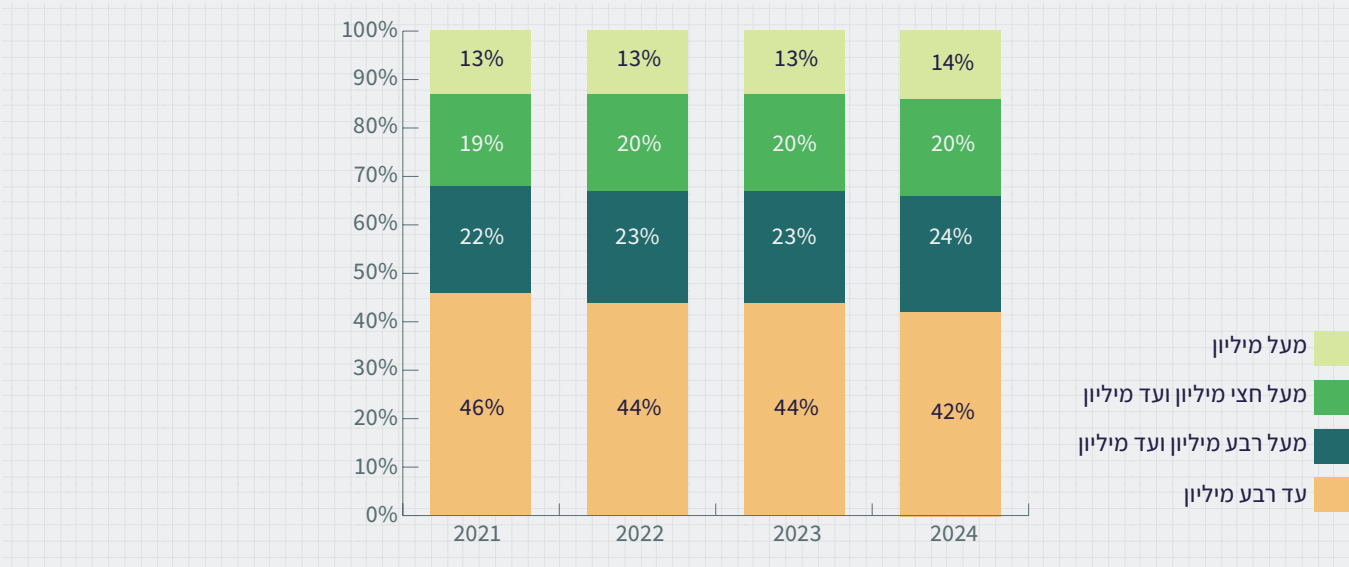
תרשים ו-2 התפלגות הסוכנויות לפי סך העמלות⁴ בענפים פנסיוני וכללי, 2021–2024 (באחוזים)

על פי דיווחי חברות הביטוח, בעיבוד רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון. תרשים ו-2 מציג את התפלגות סוכנויות הביטוח לפי סך העמלות שקיבלו. ניתן לראות כי בשנת 2024 לא היו שינויים גדולים בהתפלגות הסוכנויות לפי סך העמלות שקיבלו, וזאת בהתחשב בגידול במספר סוכני הביטוח היחידים בשנת 2024.

3. סוכני תאגיד – סוכנויות ביטוח שיש להן רישיון משולם בתוקף. מספר כל סוכנויות הביטוח אינו שווה למספר סוכנויות הביטוח בכל ענף וענף, כיוון שיש סוכנויות ביטוח המורשות לעסוק ביותר מענף אחד.
4. ללא סוכנויות שדווח בגין תשלום עמלות בסך נמוך מ-24,000 ש"ח בשנה.

תרשים ו-3 התפלגות סוכני הביטוח לפי סך העמלות⁵ בענפים פנסיוני וכללי, 2021-2024 (באחוזים)

על פי דיווחי חברות הביטוח, בעיבוד רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון. בתרשים ו-3 מוצגת התפלגות סוכני הביטוח לפי סך העמלות שקיבלו במהלך שנת 2024. ניתן לראות ששיעור הסוכנים המרוויחים יותר מרבע מיליון ש"ח גדל לאורך השנים, ובשנת 2024 עלה שיעור הסוכנים שקיבלו עמלות בסך של יותר ממיליון ש"ח.

6.3.2 עמלות לבעלי רישיון בחלוקה לענפים

לוח ו-3 העמלות ששולמו לבעלי רישיון בחלוקה לענפים, 2021-2024 (באלפי שקלים)

סוג העמלות/שנה	2021	2022	2023	2024	שיעור השינוי 2022-2021	שיעור השינוי 2023-2022	שיעור השינוי 2024-2023
עמלות ביטוח חיים (כולל סיכון ללא חיסכון וכולל פוליסות חיסכון)	2,857,158	2,934,131	2,829,582	2,967,307	3%	-4%	5%
עמלות ביטוח כללי	2,733,091	2,922,730	3,223,389	3,527,925	7%	10%	9%
עמלות ביטוח בריאות	2,270,268	2,516,269	2,668,296	2,877,478	11%	6%	8%
עמלות גמל ופנסיה	1,755,624	2,057,375	2,267,985	2,627,198	17%	10%	16%
סך הכול	9,616,141	10,430,505	10,989,252	11,999,908	8%	5%	9%

5. ללא סוכנים שדווחו בגינם תשלום עמלות בסך נמוך מ-24,000 ש"ח בשנה.

לוח ו-4 העמלות שחברות הביטוח שילמו בביטוח כללי כשיעור מהפרמיות, 2023-2024 (באחוזים)

החברה	שיעור העמלות מהפרמיות לשנת 2023	שיעור העמלות מהפרמיות לשנת 2024	שיעור השינוי 2024-2023	הנתח מסך העמלות בשוק לשנת 2024
שומרה	14.73%	14.33%	-2.68%	5.55%
הכשרה ביטוח	13.21%	13.56%	2.67%	5.81%
הפניקס ביטוח	12.79%	13.56%	6.04%	18.58%
מגדל ביטוח	12.75%	12.87%	0.94%	9.69%
איילון ביטוח	12.97%	12.55%	-3.23%	9.98%
הראל ביטוח	12.10%	12.53%	3.57%	17.50%
קבוצת כלל	12.29%	11.80%	-4.05%	13.21%
מנורה ביטוח	10.22%	11.67%	14.25%	10.67%
שלמה ביטוח	11.66%	10.88%	-6.67%	4.87%
ביטוח חקלאי	9.11%	9.32%	2.37%	1.72%
AIG	4.57%	4.60%	0.69%	2.04%
ווישור חברה לביטוח	1.14%	1.19%	4.15%	0.20%
ביטוח ישיר	0.22%	0.18%	-14.95%	0.16%
ליברה חברה לביטוח	0.12%	0.09%	-21.99%	0.02%
אשרא	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
סך הכול ביטוח	10.22%	10.24%	0.21%	100%

על פי דיווחי חברות הביטוח, בעיבוד רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון. בלוח ו-4 מוצג שיעור העמלות ששילמו חברות הביטוח לסוכני הביטוח ולסוכנויות הביטוח מהפרמיות בביטוח כללי. ניתן לראות שבין השנים 2023-2024 הייתה עלייה קלה בשיעור העמלות מסך הפרמיות שהחברה גבתה.

לוח ו-14 העמלות שחברות הביטוח שילמו בביטוח בריאות כשיעור מהפרמיות, 2023-2024 (באחוזים)

החברה	שיעור העמלות מהפרמיות לשנת 2023	שיעור העמלות מהפרמיות לשנת 2024	שיעור השינוי 2024-2023	הנתח מסך העמלות בשוק לשנת 2024
כלל ביטוח	24.97%	27.19%	8.89%	17.96%
מגדל ביטוח	22.87%	23.14%	1.18%	16.75%
מנורה ביטוח	19.19%	20.92%	8.99%	16.75%
הפניקס ביטוח	12.10%	18.36%	51.74%	14.07%
הראל ביטוח	11.97%	16.68%	39.32%	29.18%
איילון ביטוח	14.81%	16.33%	10.28%	5.03%
AIG	3.11%	4.05%	30.28%	0.26%
ביטוח ישיר	0.03%	0.03%	-11.24%	0.00%
דיויד שילד	11.37%	11.43%	0.54%	2.42%
סך הכול ביטוח	14.91%	18.57%	25.50%	100%

על פי דיווחי חברות הביטוח, בעיבוד רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון. לוח ו-14 מציג את שיעור העמלות ששילמו חברות הביטוח לסוכני הביטוח ולסוכנויות הביטוח מהפרמיות בביטוח בריאות. ניתן לראות שבין השנים 2023-2024 הייתה עלייה חדה בשיעור העמלות מסך הפרמיות שהחברה גבתה (בכל ערוצי ההפצה).

לוח ו-14 | העמלות שחברות הביטוח שילמו בביטוח חיים כשיעור מהפרמיות, 2023-2024 (באחוזים)

החברה	שיעור העמלות מהפרמיות לשנת 2023	שיעור העמלות מהפרמיות לשנת 2024	שיעור השינוי 2024-2023	הנתח מסך העמלות בשוק לשנת 2024
הראל ביטוח	10.10%	13.90%	37.70%	29.48%
איילון ביטוח	11.31%	12.45%	10.05%	2.86%
כלל ביטוח	8.79%	10.34%	17.62%	18.72%
הכשרה ביטוח	9.75%	9.89%	1.45%	5.05%
מנורה ביטוח	10.17%	9.70%	-4.66%	9.16%
הפניקס ביטוח	7.24%	7.71%	6.50%	15.84%
ביטוח ישיר	7.24%	7.65%	5.71%	0.96%
מגדל ביטוח	5.93%	6.40%	8.03%	17.89%
AIG	0.57%	0.66%	16.75%	0.04%
סך הכול ביטוח	8.14%	9.45%	16.04%	100%

על פי דיווחי חברות הביטוח, בעיבוד רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון. בלוח ו-14 מוצג שיעור העמלות ששילמו חברות הביטוח לסוכני הביטוח ולסוכנויות הביטוח בביטוח חיים. בשנת 2024 הייתה העלייה בשיעור העמלות מתוך סך הפרמיות ששילמו חברות הביטוח לסוכני הביטוח ולסוכנויות הביטוח פי 4 משיעור הגידול שנצפה בשנת 2023 (4.74%).

לוח ו-5 מספר סוכני הביטוח וסוכנויות הביטוח שחברות הביטוח⁶ שילמו להם עמלות בענף ביטוח כללי, 2024
(נתונים כמותיים - כללי)

החברה	מספר הסוכנויות	השיעור מסך הסוכנויות	מספר הסוכנים	השיעור מסך הסוכנים	סוכנים משוקים עיקריים ⁸
הראל ביטוח	1,212	80.96%	3,338	74.51%	1,866
הפניקס ביטוח	836	55.85%	1,974	44.06%	585
מגדל ביטוח	791	52.84%	1,737	38.77%	430
מנורה ביטוח	723	48.30%	1,586	35.40%	246
כלל ביטוח	717	47.90%	1,402	31.29%	318
איילון ביטוח	701	46.83%	1,294	28.88%	145
הכשרה ביטוח	580	38.74%	1,182	26.38%	122
שומרה	537	35.87%	1,066	23.79%	146
שלמה ביטוח	504	33.67%	874	19.51%	107
ביטוח חקלאי	129	8.62%	221	4.93%	33
AIG	99	6.61%	14	0.31%	2
ווישור חברה לביטוח	24	1.60%	6	0.13%	0
כלל אשראי	17	1.14%	9	0.20%	3
ביטוח ישיר	10	0.67%	-	-	-
בססח	9	0.60%	3	0.07%	2
הפול הישראלי	5	0.33%	2	0.04%	1
דיויד שילד	3	0.20%	-	-	-
ליברה חברה לביטוח	1	0.07%	-	-	-

על פי דיווחי חברות הביטוח, בעיבוד רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון. מהנתונים המוצגים בלוח ו-5 עולה שבשנת 2024 גדל מספר בעלי הרישיון שאיתם עובדת חברה בענף ביטוח כללי בהשוואה לשנת 2023. כמו כן, ניתן לראות את מספר בעלי הרישיון שקיבלו מהחברה גדול מ-40% מסך כל העמלות שקיבלו בענף בשנת 2024. יתר בעלי הרישיון שיווקו את המוצרים של אותה חברת ביטוח בשיעור נמוך מ-40%.

6. השיעור הוא מסך הסוכנים והסוכנויות שעבדו עם חברות הביטוח. ייתכן שסוכן או סוכנות עבדו עם יותר מחברת ביטוח אחת.
7. סוכנויות ששיעור העמלות שקיבלו בשנת 2024 מהחברה גדול מ-40% מסך כל העמלות שקיבלו בשנת 2024 בענף ביטוח כללי בחברות הביטוח בלבד.
8. סוכנים ששיעור העמלות שקיבלו בשנת 2024 מהחברה גדול מ-40% מסך כל העמלות שקיבלו בשנת 2024 בענף ביטוח כללי בחברות הביטוח בלבד.

לוח ו-15 מספר סוכני הביטוח וסוכנויות הביטוח⁹ שחברות הביטוח שילמו להם עמלות בענף ביטוח בריאות, 2024 (נתונים כמותיים - בריאות)

החברה	מספר הסוכנויות	השיעור מסך הסוכנויות	סוכנויות משווקות עיקריות ¹⁰	מספר הסוכנים	השיעור מסך הסוכנים	סוכנים משווקים עיקריים ¹¹
הפניקס ביטוח	1,540	78.77%	287	5,252	67.58%	1,297
הראל ביטוח	1,526	78.06%	381	5,120	65.89%	1,569
מגדל ביטוח	1,513	77.39%	291	5,194	66.84%	1,418
כלל ביטוח	1,503	76.88%	326	4,870	62.67%	1,221
מנורה ביטוח	1,366	69.87%	229	4,474	57.57%	990
איילון ביטוח	835	42.71%	35	1,854	23.86%	136
הכשרה ביטוח	494	25.27%	20	994	12.79%	78

על פי דיווחי חברות הביטוח, בעיבוד רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון. מהנתונים המוצגים בלוח ו-5 עולה שבשנת 2024 גדל מספר בעלי הרישיון שאיתם עובדת כל חברה בענף ביטוח בריאות בהשוואה לשנת 2023. כמו כן, ניתן לראות בלוח את מספר בעלי הרישיון שקיבלו מהחברה עמלה בשיעור גדול מ-40% מסך כל העמלות שקיבלו בענף בשנת 2024. יתר בעלי הרישיון שיווקו את המוצרים של אותה חברת ביטוח בשיעור נמוך מ-40%.

לוח ו-15 מספר סוכני הביטוח וסוכנויות הביטוח¹² שחברות הביטוח שילמו להם עמלות בענף ביטוח חיים, 2024 (נתונים כמותיים - חיים)

החברה	מספר הסוכנויות	השיעור מסך הסוכנויות	סוכנויות משווקות עיקריות ¹³	מספר הסוכנים	השיעור מסך הסוכנים	סוכנים משווקים עיקריים ¹⁴
הפניקס ביטוח	1,672	76.21%	308	6,089	65.43%	1,566
מגדל ביטוח	1,662	75.75%	315	6,177	66.38%	1,665
כלל ביטוח	1,652	75.30%	326	5,733	61.61%	1,341
הראל ביטוח	1,599	72.88%	410	5,593	60.10%	1,622
מנורה ביטוח	1,533	69.87%	245	5,480	58.89%	1,146
הכשרה ביטוח	969	44.17%	112	2,635	28.32%	377
איילון ביטוח	942	42.94%	36	2,317	24.90%	139
AIG	10	0.46%	2	3	0.03%	0

על פי דיווחי חברות הביטוח, בעיבוד רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון. מהנתונים המוצגים בלוח ו-5 עולה שבשנת 2024 גדל מספר בעלי הרישיון שאיתם עובדת כל חברה בענף ביטוח חיים בהשוואה לשנת 2023. כמו כן, ניתן לראות בלוח את מספר בעלי הרישיון שקיבלו מהחברה עמלה בשיעור גדול מ-40% מסך כל העמלות שקיבלו בענף בשנת 2024. יתר בעלי הרישיון שיווקו את המוצרים של אותה חברת ביטוח בשיעור נמוך מ-40%.

9. השיעור הוא מסך הסוכנים והסוכנויות שעבדו עם חברות הביטוח. ייתכן שסוכן או סוכנות עבדו עם יותר מחברת ביטוח אחת.
10. סוכנויות ששיעור העמלות שקיבלו בשנת 2024 מהחברה גדול מ-40% מסך כל העמלות שקיבלו בשנת 2024 בענף ביטוח בריאות בחברות הביטוח בלבד.
11. סוכנים ששיעור העמלות שקיבלו בשנת 2024 מהחברה גדול מ-40% מסך כל העמלות שקיבלו בשנת 2024 בענף ביטוח בריאות בחברות הביטוח בלבד.
12. השיעור הוא מסך הסוכנים והסוכנויות שעבדו עם חברות הביטוח. ייתכן שסוכן או סוכנות עבדו עם יותר מחברת ביטוח אחת.
13. סוכנויות ששיעור העמלות שקיבלו בשנת 2024 מהחברה גדול מ-40% מסך כל העמלות שקיבלו בשנת 2024 בענף ביטוח חיים בחברות הביטוח בלבד.
14. סוכנים ששיעור העמלות שקיבלו בשנת 2024 מהחברה גדול מ-40% מסך כל העמלות שקיבלו בשנת 2024 בענף ביטוח חיים בחברות הביטוח בלבד.

לוח ו-5 מספר סוכני הביטוח וסוכנויות הביטוח שחברות מנהלות¹⁵ שילמו להם עמלות בענף הפנסיוני, 2024
(נתונים כמותיים - פנסיוני)

החברה	מספר הסוכנויות	השיעור מסך הסוכנויות	סוכנויות משוקות עיקריות ¹⁶	מספר הסוכנים	השיעור מסך הסוכנים	סוכנים משוקים עיקריים ¹⁷
מגדל מקפת	1,481	76.34%	278	4,693	65.59%	1,042
כלל פנסיה וגמל	1,425	73.45%	209	4,426	61.86%	844
הפניקס פנסיה וגמל	1,424	73.40%	172	4,444	62.11%	825
הראל פנסיה וגמל	1,355	69.85%	251	4,039	56.45%	877
אלטשולר שחם גמל ופנסיה	1,133	58.40%	111	3,412	47.69%	493
מנורה מבטחים פנסיה וגמל	1,101	56.75%	115	2,774	38.77%	396
מיטב גמל ופנסיה	871	44.90%	79	2,418	33.79%	377
מור גמל ופנסיה	816	42.06%	26	2,090	29.21%	159
אנליסט	716	36.91%	17	2,101	29.36%	89
ילין לפידות	566	29.18%	19	1,224	17.11%	75
אינפיניטי	73	3.76%	0	208	2.91%	5
סלייס גמל	5	0.26%	0	3	0.04%	0

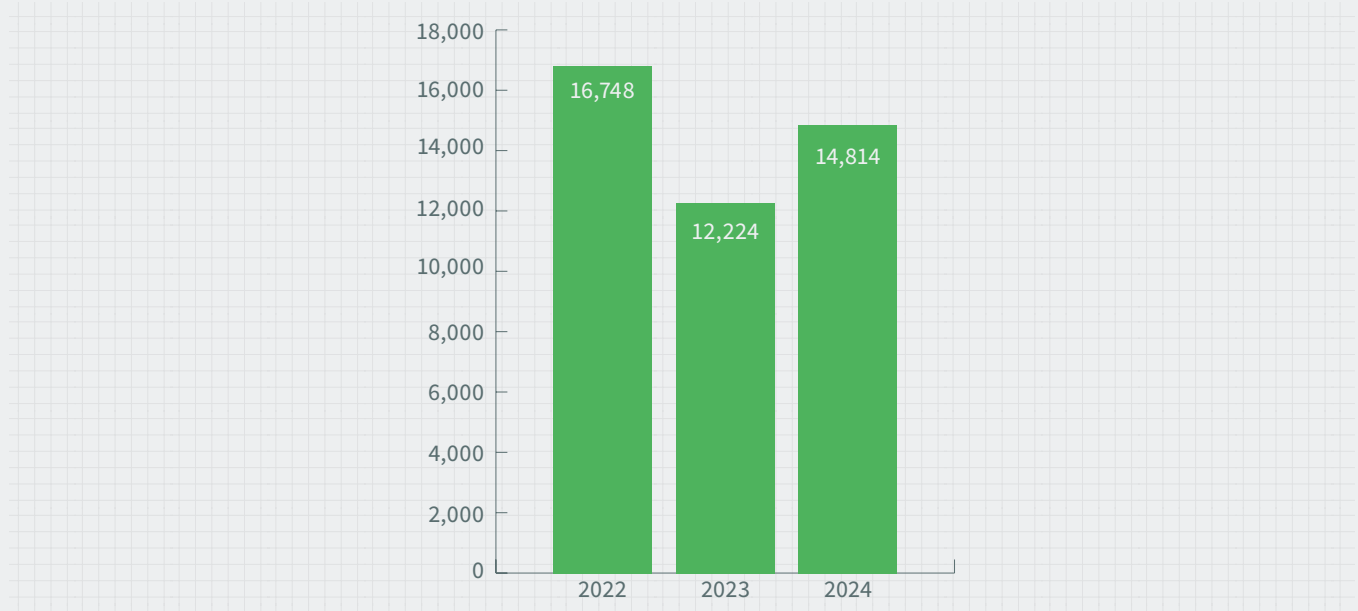
על פי דיווחי חברות הביטוח, בעיבוד רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.
בלוח ו-5 מוצגים נתונים של החברות המנהלות ששילמו את היקף העמלות הגבוה ביותר לסוכנויות ביטוח ולסוכני ביטוח בענף הפנסיוני לשנת 2024. ניתן לראות בלוח את מספר סוכנויות הביטוח ואת מספר סוכני הביטוח העיקריים שקיבלו מהחברה עמלה בשיעור גדול מ-40% מסך כל העמלות שקיבלו בענף בשנת 2024. יתר בעלי הרישיון שיוקו את המוצרים של אותה חברת ביטוח בשיעור נמוך מ-40%.

15. חברות אלה מהוות מדגם של 12 החברות שעבדו עם המספר הגבוה ביותר של סוכנים וסוכנויות.
16. סוכנויות ששיעור העמלות שקיבלו בשנת 2024 מהחברה גדול מ-40% מסך כל העמלות שקיבלו בשנת 2024 בענף ביטוח פנסיוני בחברות הביטוח בלבד.
17. סוכנים ששיעור העמלות שקיבלו בשנת 2024 מהחברה גדול מ-40% מסך כל העמלות שקיבלו בשנת 2024 בענף ביטוח פנסיוני בחברות הביטוח בלבד.

6.4 הייעוץ הפנסיוני בתאגידים הבנקאיים

בשנת 2024 פעלו התאגידים הבנקאיים בעלי רישיון לייעוץ פנסיוני¹⁸ באמצעות 121 יועצים פנסיוניים ב-310 סניפים ברחבי הארץ. בשנת 2024 ייעצו התאגידים הבנקאיים ללקוחותיהם לגבי נכסים בהיקף כולל של כ-88.5 מיליארד ש"ח שהם כ-3% מסך נכסי החיסכון הפנסיוני של הציבור בישראל. עבור השירותים האלה קיבלו התאגידים הבנקאיים מהגופים המוסדיים עמלות בהיקף של כ-188 מיליון ש"ח. נוסף על כך, הבנקים ייעצו בנוגע לנכסים בסך של כ-41.5 מיליארד ש"ח נוספים שבגינם לא היו זכאים הבנקים לקבל עמלות.¹⁹

תרשים ו-4 מספר הלקוחות החדשים שקיבלו ייעוץ פנסיוני בתאגידים הבנקאיים, 2022–2024

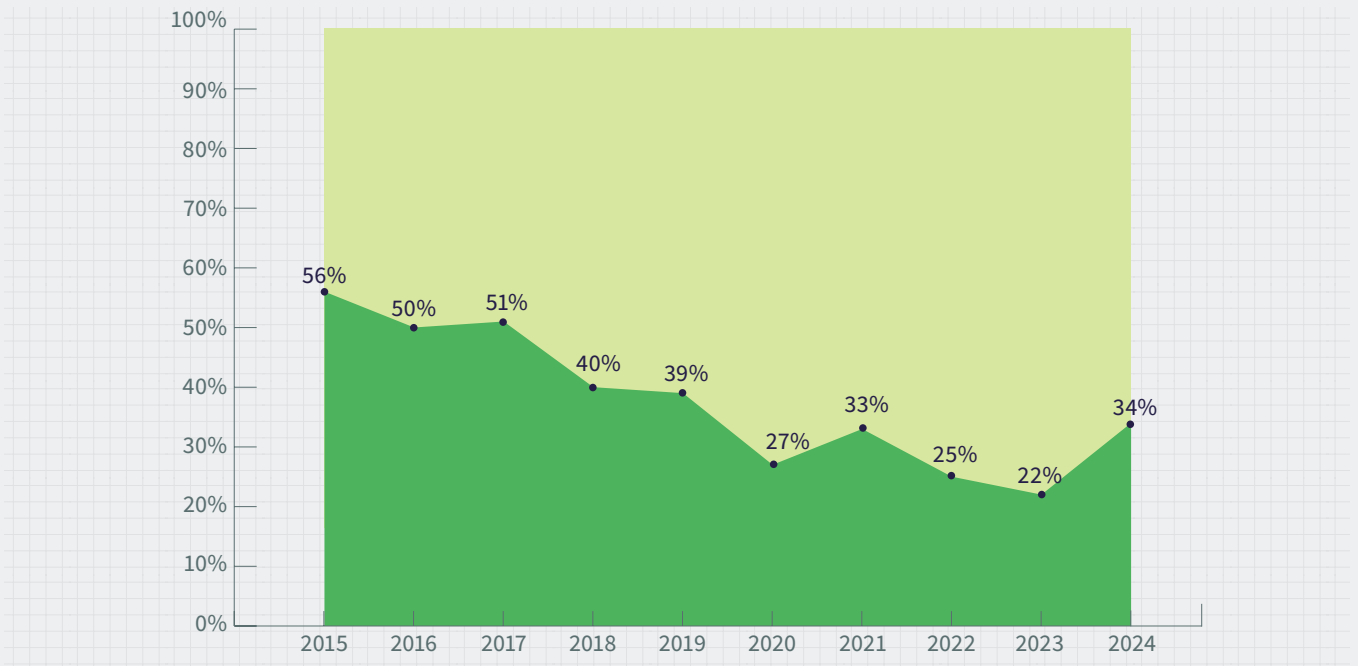
בשנת 2024 נרשמה עלייה מתונה במספר הלקוחות החדשים שקיבלו ייעוץ פנסיוני בתאגידים הבנקאיים בהשוואה לשנת 2023. היעדר שינוי מהותי במספר הכולל של הלקוחות שקיבלו שירותי ייעוץ מוסבר, בין היתר, בהגבלה הקיימת על הבנקים להעניק שירותי ייעוץ בסניפי הבנק בלבד.

ביום 1 בנובמבר 2023 פרסמה הרשות עמדת אי אכיפה על תאגידי ייעוץ בנקאיים בעקבות פניות של תאגידים בנקאיים בבקשה לאפשר לעסוק בייעוץ פנסיוני שלא בסניפי הבנק במטרה לשמור על ביטחון הלקוחות והיועצים הפנסיוניים. זאת נוכח מלחמת חרבות ברזל שפרצה ביום 7 באוקטובר 2023 ובהתאם למדיניות ההתגוננות של פיקוד העורף, ולאור הודעת בנק ישראל: "פעילות סניפי המערכת הבנקאית לאור המצב הביטחוני" מיום 8 באוקטובר 2023. בגלל הימשכות המלחמה, ביום 22 בפברואר 2024 פרסמה הרשות הארכה והרחבה לעמדת הממונה מיום 1 בנובמבר 2023 שלפיה לא יינקטו צעדי אכיפה מנהליים נגד תאגידים בנקאיים שמעניקים ייעוץ פנסיוני באמצעי דיגיטלי או באמצעות הטלפון ללקוחות שעמדו באחד התנאים שלהלן: לקוחות קיימים שקיבלו ייעוץ פנסיוני בסניפי בנק שבהם הפעילות הבנקאית מצומצמת או שאין בהם קבלת קהל נוכח המצב הביטחוני; לקוחות שהם תושבי יישובים שהתפנו המפורטים בתוספת לחוק דחיית מועדים (הוראת שעה - חרבות ברזל) (חוזה, פסק דין או תשלום לרשות), התשפ"ד-2023; לקוחות שהם משרתי מילואים פעילים, חיילים בשירות חובה או בשירות קבע בצה"ל, הזכאים לדחיית מועד בתקופה הקובעת השנייה לפי חוק דחיית מועדים (הוראת שעה - חרבות ברזל) (חוזה, פסק דין או תשלום לרשות), התשפ"ד-2023. עמדה זו הייתה בתוקף החל מיום 1 בינואר 2024 ועד ליום 31 במאי 2024.

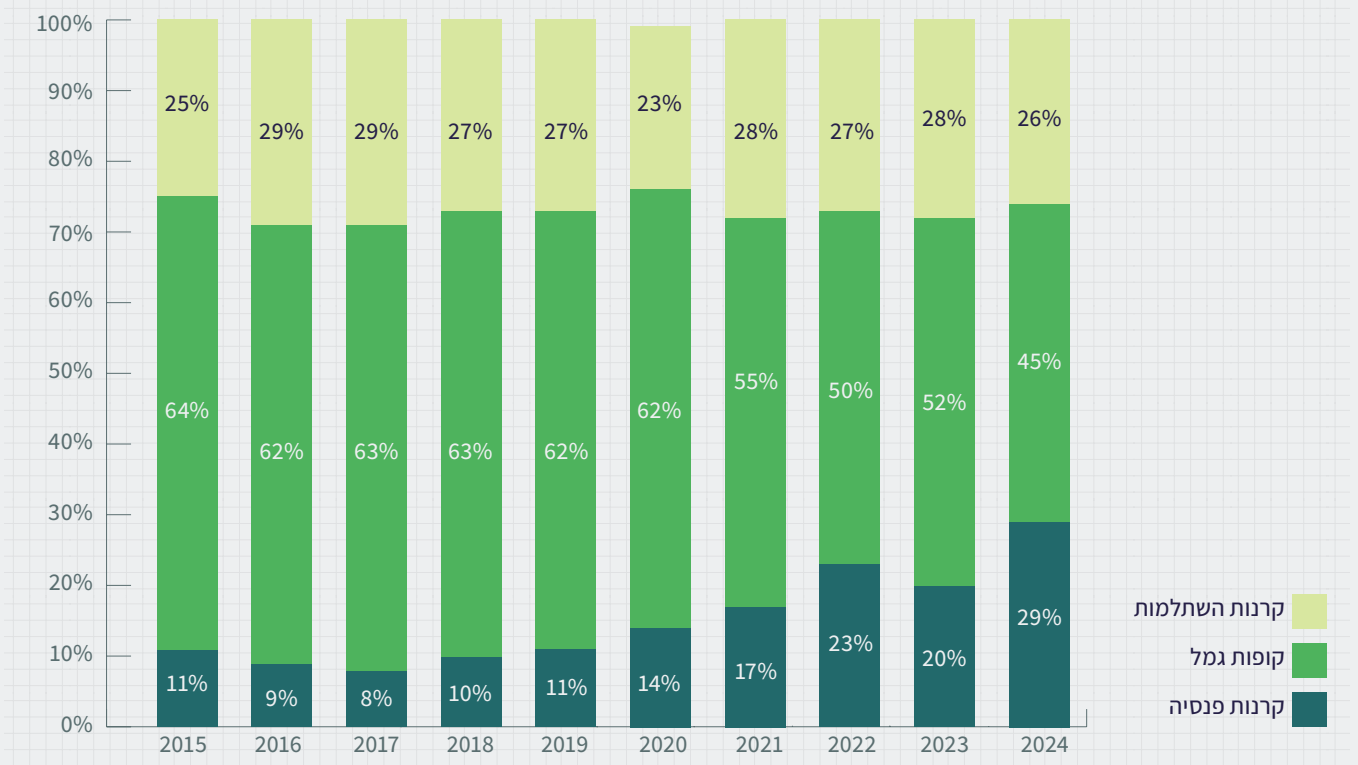
18. תאגידים בנקאיים בעלי רישיון לעסוק בייעוץ פנסיוני ופעילים בתחום: דיסקונט, הבינלאומי, הפועלים, לאומי, מזרחי טפחות ובנק ONE ZERO.

19. עקב שינוי מתכונת הדיווח של הבנקים, נתוני שנת 2024 אינם בהכרח ניתנים להשוואה אל מול נתונים של שנים קודמות. בתרשים ו-4 חלה טעות בדיווח אחד הבנקים בשנים קודמות. הנתונים תוקנו ועודכנו בתרשים זה. החל מהשנה התוספו לדיווח נתוני בנק ONE ZERO שעד השנה פעל במסגרת תוכנית חלוץ (פיילוט) מול לקוחותיו בתחום זה ולכן בשנים הקודמות לא נכלל בדיווח.

תרשים ו-5 שיעור הסניפים שבהם ניתן ייעוץ פנסיוני מתוך כלל הסניפים הפעילים, 2015–2024 (באחוזים)

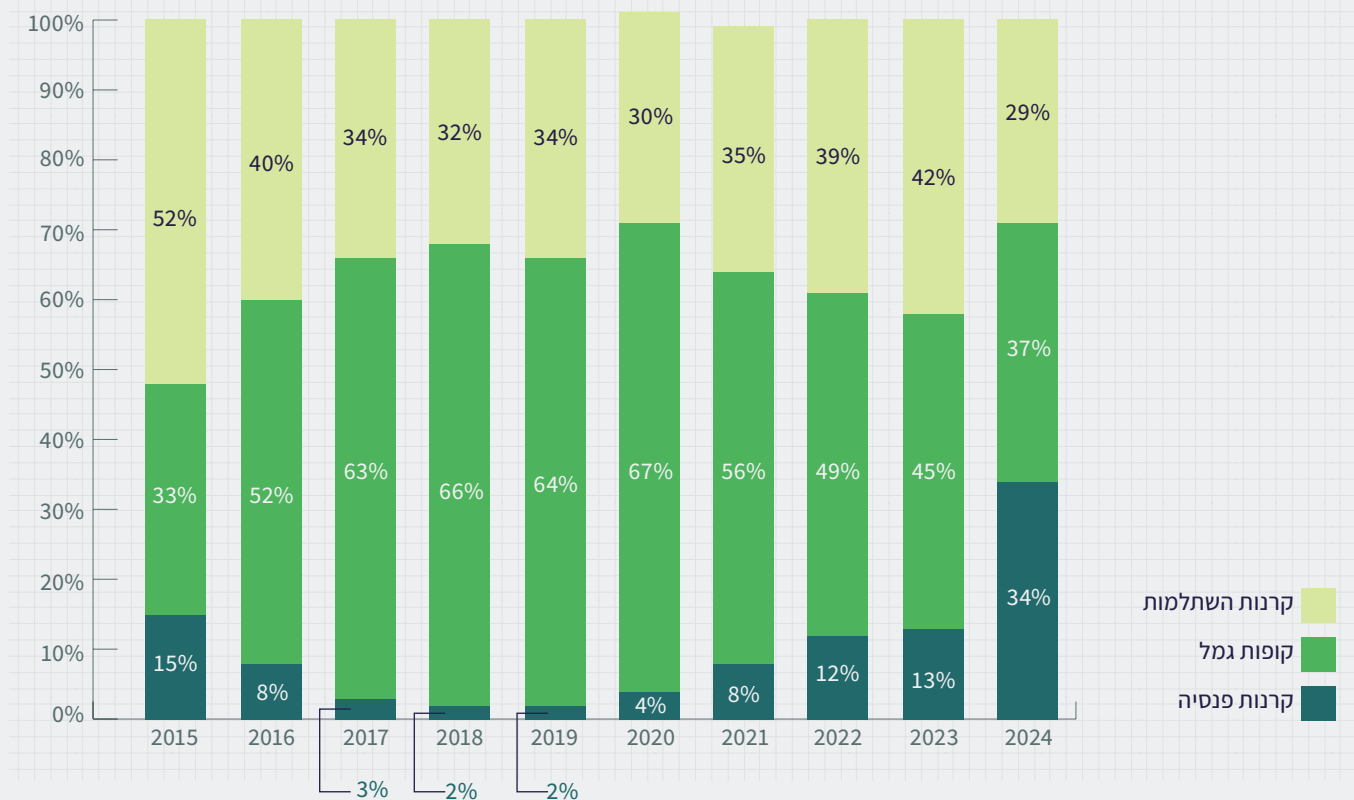
על רקע השפעותיה של המלחמה, ביניהן ההגבלות על פעילות סניפי המערכת הבנקאית, ובעקבות פרסום עמדת אי האכיפה שאפשרה מתן ייעוץ פנסיוני באמצעי דיגיטלי או באמצעות הטלפון ללקוחות קיימים, בשנת 2023 חלה ירידה קלה בשיעור הסניפים שבהם ניתן ייעוץ פנסיוני מתוך כלל הסניפים הפעילים בתאגידים הבנקאיים. לעומת זאת, בשנת 2024 נרשמה עלייה בשיעור הסניפים שבהם ניתן ייעוץ פנסיוני, עקב הסרת מגבלות התנועה, מה שאפשר ללקוחות להגיע פיזית לסניפים ולקבל ייעוץ פנסיוני.

תרשים ו-6 התפלגות נכסים מיועצים של לקוחות התאגידים הבנקאיים לפי מוצרים, 2015–2024 (באחוזים)²⁰

20. בתרשים זה חושבו הנתונים על פי הנתונים המצטברים של כל שנה קלנדרית רק לגבי מוצרים פנסיוניים שבגינם זכאי התאגיד הבנקאי לקבל עמלות.

בתרשים ו-6 ניתן לראות את הגידול בחלקן היחסי של קרנות הפנסיה מסך הנכסים המיועצים בתאגידים הבנקאיים בשנת 2024. גידול זה עשוי לנבוע מעלייה במספר ההתקשרויות של הסכמי ההפצה עם החברות המנהלות של קרנות הפנסיה, בין היתר בעקבות תיקון חוק הייעוץ הפנסיוני והוספת סעיף 28א – "איסור על סירוב בלתי סביר להתקשרות עם יועץ פנסיוני". נוסף על כך, נראה שהיקף הנכסים הכולל בקרנות הפנסיה ממשיך לגדול בקצב מהיר יותר בהשוואה לגידול בנכסי קופות הגמל ובנכסי קרנות ההשתלמות, ובכך נוצר גם גידול טבעי בחלקן היחסי מתוך כלל הנכסים המיועצים.

תרשים ו-7 התפלגות נכסים פנסיוניים של לקוחות מיועצים חדשים של התאגידים הבנקאיים לפי מוצרים, 2015–2024 (באחוזים)²¹

בדומה להתפלגות הנכסים המיועצים של כלל לקוחות הייעוץ הפנסיוני בבנקים, המוצגת בלוח ו-6 שלעיל, גם בהתפלגות הנכסים המיועצים של הלקוחות החדשים של התאגידים הבנקאיים, המוצגת בלוח ו-7, ניתן לראות שחלקן של קרנות הפנסיה עמד בשנת 2024 על כ-34% מסך הנכסים המיועצים, ואילו חלקן של קופות הגמל וקרנות ההשתלמות יחדיו עמד על כ-66%. מגמת העלייה בחלקן של קרנות הפנסיה מסך הנכסים המיועצים ללקוחות חדשים נמשכת משנת 2020 אל מול הנכסים המיועצים בקופות הגמל ובקרנות ההשתלמות. סביר להניח שהגידול המשמעותי שנרשם בשנת 2024 נבע מאותן סיבות שפורטו לעיל לגבי תרשים ו-6.

21. בתרשים זה חושבו הנתונים על פי הנתונים המצטברים של כל שנה קלנדרית רק לגבי מוצרים פנסיוניים שבגינם זכאי התאגיד הבנקאי לקבל עמלות.

6.5. בחינות הרישוי של סוכני הביטוח והיועצים הפנסיונים

תהליך הרישוי של בעלי רישיון כולל עמידה בבחינות שונות, בהתאם לענפי הרישיון המבוקש, והתמחות של חצי שנה אצל בעל רישיון המורשה לאמן מבקשי רישיון. הבחינות נערכות על ידי רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון ועל ידי רשות לניירות ערך שבחינות מסוימות מטעמה מוכרות על ידי רשות שוק ההון.²²

לוח 6-1 חובות ההסמכה המקצועית של מבקשי רישיון

סוג הרישיון	הענף	בחינות יסודות	זמן ההתמחות	בחינות הגמר
סוכן ביטוח	כללי	יסודות הביטוח יסודות ייעוץ השקעות (רשות ניירות ערך)	6 חודשים	גמר רכוש גמר תאונות גמר ימי גמר פנסיוני מקצועית א' (רשות ניירות ערך)
	סוכן שיווק פנסיוני			
	ייעוץ פנסיוני			

לוח 7-1 מספר הנבחנים ושיעור ההצלחה בבחינות הרישוי, לפי ענפים, 2021-2024

התחום/הענף	2021		2022		2023		2024	
	מספר נבחנים	אחוזי הצלחה	מספר נבחנים	אחוזי הצלחה	מספר נבחנים	אחוזי הצלחה	מספר נבחנים	אחוזי הצלחה
יסודות הביטוח	1,570	65%	1,745	63%	1,376	71%	1,699	63%
ביטוח פנסיוני	1,235	59%	1,108	53%	1,111	60%	1,437	59%
ביטוח רכוש - כללי	366	68%	307	71%	269	61%	257	64%
ביטוח תאונות - כללי	344	81%	276	67%	249	68%	293	65%
ביטוח ימי	15	60%	19	32%	16	69%	15	80%
סך הכול בעלי רישיון	3,530		3,455		3,021		3,701	

לוח 7-1 מציג את מספר הנבחנים בבחינות הרישוי שעורכת רשות שוק ההון בפילוח לפי שנים. בשנת 2024 נרשמה עלייה של- 680 נבחנים שהם כ-23% מסך הנבחנים בשנה החולפת. עלייה זו נבעה מקיומו של מועד בחינות נוסף שהתקיים בשל התארכות מלחמת חרבות ברזל.

בבחינת יסודות הביטוח נרשמה ירידה בשיעורי ההצלחה בשנת 2024 ל-63%, אחרי שהיה שיפור זמני בשנת 2023. בבחינות הביטוח הפנסיוני ניכרת מגמה של התייצבות בשיעורי ההצלחה סביב ה-60%. בתחום ביטוח תאונות נמשכת מגמת הירידה בשיעורי ההצלחה בשנים האחרונות, ובעיקר בשנת 2024, ואילו בתחום ביטוח רכוש נרשמה התאוששות בשיעורי ההצלחה בהשוואה לשנה החולפת. בענף ביטוח ימי נותר מספר הנבחנים קטן, והוא אינו עולה על 15 נבחנים בלבד. נתון זה מתיישב עם ייחודו המקצועי של הענף, אך בעיקר משקף את השליטה של שתי קבוצות ביטוח מרכזיות בו, לצד עלויות כניסה גבוהות משמעותית בהשוואה לתחום הפנסיוני ולתחום הכללי.

22. מדובר בבחינות לחשבונאות, לסטטיסטיקה ומימון, לכלכלה ובחינה מקצועית א'.